

ШТА ЈЕ БИЗНИС ПЛАН И КОЈА ЈЕ СВРХА ЊЕГОВЕ ИЗРАДЕ?

Бизнис план (пословни план) представља елаборат (документ) који садржи елементе једног пословног подухвата који намерава да реализује одређено породично пољопривредно газдинство, задруга или предузеће и који омогућава потенцијалним финансијерима и инвеститорима брже разматрање презентираних подухвата и лакше и ефикасније доношење одлуке о евентуалном финансирању, односно учешћу у реализацији тог подухвата.

Бизнис план је основни, писани документ породичног газдинства, задруге или предузећа који служи за интерну и екстерну употребу. **Интерно**, служи члановима газдинства, руководству и запосленима у предузећу или задрузи да континуирано прате, коригују и унапређују пословне процесе у свом пословању, проширују производне капацитете, остварују нове пословне подухвате и, генерално, побољшавају успешност целокупног пословања. Овим документом прецизно се дефинише редослед свих пословних активности које се предузимају при оснивању одређене производње, задруге или предузећа, отпочињању новог пословног подухвата или планирању постојећих пословних активности. **Екстерно**, користи потенцијалним зајмодавцима (банками, фондовима, међународним инвестиционим организацијама, и др.) као кључни документ на основу којег се доноси одлука о инвестирању у конкретан пословни подухват или одлука о одобравању средстава за финансирање (кредитирање) предвиђеног подухвата. Бизнис план приказује шта се жели и може постићи у конкретном послу и на који начин ће се обезбедити ресурси за остваривање постављених циљева. Он представља пословни водич кроз пословање и дефинише критеријуме успешности.

Не постоји стриктно прописана форма и структура бизнис плана, али постоји општеприхваћена пракса на коју се ослањају они који планирају пословање и на основу које ће се реализовати одређене инвестиције или привући потенцијални екстерни финансијери.

Бизнис план укључује одређени број међусобно улагљаних планова. У даљем тексту приказан је садржај бизнис плана који се може прихватити као најкомплетнији када је у питању **породично пољопривредно газдинство**. Приказана структура представља добар оквир, с обзиром на то да број детаља и ниво приказа може варирати у зависности од пословне области, прилике и конкретних околности.

Уобичајена форма и садржина бизнис плана подразумевају следеће:

САДРЖАЈ

Резиме бизнис плана	
1. Основни подаци о тражиоцу кредита (породичном пољопривредном газдинству)	
1.1. Подаци о носиоцу газдинства	
1.2. Подаци о газдинству	
1.3. Власништво и структура поседа	
1.4. Делатност газдинства и организација посла	
1.5. Основна средства у употреби	
2. Тржишни аспекти	
2.1. Тржиште продаје	
2.2. Тржиште снабдевања	
3. Основни подаци о инвестицији	
3.1. Кратак опис пословне идеје – пројекта	
3.2. Укупна инвестициона улагања	
3.3. Улагања у основна средства	
3.4. Извори финансирања	
4. Финансијски план	
4.1. Формирање укупног прихода	
4.2. Структура трошкова	
4.2.1. Директан материјал	
4.2.2. Енергија и гориво	
4.2.3. Амортизација	
4.2.4. Радна снага (спољни радници)	
4.2.5. Отплата кредита	
4.2.6. Укупни трошкови	
4.2.7. Биланс успеха	
5. Оцена ефеката пројекта	
5.1. Готовински ток	
5.2. Економски ток	
5.3. Оцена пројекта (статичка).....	
5.3.1. Економичност производње	
5.3.2. Акумулативност (рентабилност) производње	
5.3.3. Рентабилност инвестиције (предрачунске вредности инвестиције).....	
5.3.4. Време повраћаја инвестиције	
6. Закључна оцена о пројекту	

Кратак опис методологије израде појединих поглавља бизнис плана за потребе **породичног пољопривредног газдинства** дат је у конкретним урађеним примерима бизнис планова за 6 производних модела и то:

1. Подизање засада јабуке (може се применити на остале моделе вишегодишњих засада - воћњаке, винограде, хмељанике, трајне засаде цвећа);
2. Набавка средстава механизације (може се применити на све врсте средстава механизације);
3. Изградња објеката и набавка опреме за тов јунади (може се применити код свих врста това домаћих животиња);
4. Набавка пластеника за производњу поврћа са системом за наводњавање (може се применити за остале видове пластеничке производње);
5. Куповина музних крава (може се применити за намену куповине оваца)
6. Мешовити модел сточарство – механизација.